

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:	Felelős szerkesztő:	Kiadó laptulajdonos:	Egyesszám ára 4 fillér.
Helyben: Negyedévre . . . 3 korona. Egy évre . . . 12 . . . Vidékre Negyedévre . . . 5 . . . Egy évre . . . 20 . . .	Rudnyánszky Gyula	László József.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.

ROSTA.

Lesz magyar udvartartás vagy nem lesz?

Ha lesz, annak székhelye csak Budapest, nyelve, szelleme, ruhája, személyzete csak magyar lehet.

De az merő képtelenség, hogy legyen és mégse legyen. Még bolondabb képtelenség, hogy a magyar udvartartás — osztrák legyen!

Hiszen akkor menjen Bécsbe és legyen nyíltan osztrák.

Abból az alkalomból írom ezt, hogy hír szerint a magyar udvarnagyi hivatal vezetőjét kinevezik *kormánytanácsossá!*

Kormánytanácsos? Mi ez: Ilyen hivatal a magyar közjog nem ismer. Ilyen magyar rang, kitüntetés, állás nincsen. Ez sült osztrák fogalom, melyhez a magyar udvarnagyi hivatal vezetőjének se jogcíme, se köze nem lehet.

Hiszen ha ily szépen haladunk, akkor rövid idő alatt visszacsuszamlunk a Bach-korszak becirkos állapotába . . .

* * *

Mit csinál a debreceni szabadelvű párt? Él? vagy végképen meghalt?

Ha él, tudnia kellene, hogy a — nemesség kötelez. A debreceni szabadelvű pártnak nagynevű őse a *debreceni határozat*. Ez ébresztette föl először a szabadelvű pártlelküismeretét. Az ország 92 szabadelvű pártja fogadta el a debreceni határozatot, követelve az önálló vámterületet, a magyar vezényszót, katonáink felesketését a magyar alkotmányra és külképviseletünkben az állami önállóság törvényes érvényesülését.

Hát a debreceni szabadelvű párt nem hallja többé a nemzet hívó szavát! Nem érzik-e a debreceni szabadelvű párt tagjai, hogy nekik most *kötelességük* lenne talpra állani és kibontani a zászlót és felszólítani az ország összes szabadelvű pártjait, hogy tiltakozzanak a központi szabadelvű párt büntető merényletnek is nevezhető kijelentése ellen, mely szerint a magyar hadsereg a német vezényszó rákényszerítése — fel-ségjog?

Itt az idő, hogy a debreceni szabadelvű párt ismét fényes példát mutasson az országnak.

Hadd lássák bécsi ellenségeink, hogy e hazában nincs többé olyan odu, ahová a 67-nek osztrák szellemű értelmezése, alkotmányos életünk megcsontítása még egyszer befészkelhesse magát.

* * *

A király iskolák városának nevezte Debrecent, mikor Bakonyi képviselővel beszélt.

Ha ez igaz, ha Debrecen valóban iskolák városa, akkor illő, hogy ide jöjjön az ország — tanulni.

De ne csupán a magyar, jöhessen a bécsi sógor is: jó iskolába jut, Debrecenben majd megtanítják becsületre.

Nem is ártana már megint egy kis jóféle debreceni leckét adni, teszem azt a szabadelvű párt még megmaradt híveinek.

Ha valaki, hát Debrecen joggal megkérdezhetné tőlük, hogy:

Száraz ágon, hallgató ajakkal,
Meddig ültök, csüggedt madarak?

Katonáék engedményei.

— ápr. 4.

Nem tudom kit akartak félrevezetni katoná uraimék a szerencsétlen észjárású katonai kamarilla diplomatái, midőn azzal szerették volna az ellenzékét az engedés lépére csalni, hogy akkor majd ők is — kikapcsolják a katonai követeléseket!

Vagyis ez annyit jelent, hogy ha minekünk nem kell magyar vezényszó, akkor nekik meg nem kell ágyu, hajó, több ujonc.

Hát ki ül fel ily badar hitegetésnek?

Ha nem kell a katonai felszerelésekre 450 millió, akkor minek kérték? Ha pedig kellett, akkor hogyan lehetne elhalasztani?

Ha kell és mégis lemondanak róla — egy évre, két évre, akár mennyi időre: akkor vagy őszinte ez a lemondás, vagy nem őszinte. Ha őszinte, akkor ez azt jelenti, hogy a harc képességében a magyar nyelvtől féltett osztrák-magyar hadsereg és flotta egy vagy két évig

német nyelvvel. de ágyuk és hajók nélkül áll az ellenség előtt. A hapták továbbra is megmarad haptáknak, de ugy elmukdenezik és portarturozzák, mint a kétfenekű dobót. Vagy nem őszinte a lemondás (aminthogy nem tudunk őszinteségében hinni), s akkor kerülő uton, a törvényhozás háta mögött szereznek meg a szükséges pénzt, talán katonát is. Ez nem volna egyéb, mint ostobaságunkra való számításával még sértőbb, még bántóbb kijátszása a budget- és ujoncjognak. Abszolutizmus, hauern-faengereial mérsékelve.

Egy kis lélektani boncolással világosan megállapítható, hogy a katonai engedmények ravasz felkínálása nem egyéb mint a militarizmus titkos szövetkezése az abszolutizmussal.

Igen bizony, vizsgáljuk csak közelebbről, a miben Pitreich, Beck és Hédervary mesterkednek, az militarizmus-sal súlyosított abszolutizmus.

Abszolutizmus — mert mihelyt nem párt áll szemben párttal, s nem párt-politika pártpolitikával, hanem a királyt állítják szembe a nemzettel, s a király politikáját a többség politikájával: akkor bármiféle engedés vagy megalkuvás, még olyan is, ami inkább a magunk érdekében való volna, mint a megoldásnak tervezett összebonyolítás, — ismételjük: minden engedés meghátrálás a királyi akarat előtt, vagyis abszolutizmus. Hogy nem nyílt abszolutizmus? Annál rosszabb. A nyílt abszolutizmus nem hivatkozhatik a mi beleegyezésünkre. A leplezett azt mondja, hogy mi akartuk. Tu l'as voulu, George Dandia. És mindez Deák Ferenc nevében! Mit is mondott Deák Ferenc? A mit az erőszak elvett, azt visszaszerezhetjük, de amiről magunk mondunk le, azt mindenkorra elvesztettük.

S a militarizmus. A katoná urak, legalább színre belenyugszanak abba, hogy ám legyen két évig rossz, tökéletlen, gyengén felszerelt a hadsereg. S ezt a rossz hadsereget: ezt ajánlják fel nekünk rekompenzációul azért, hogy ez a hadsereg — nem a mienk. Német

üvegje 3 kor. Próba üveg 1 korona 50 fillér. Kapható Debrecen és vidéke — részére kizárólag csak —
PAPP JÓZSEF
fodrásztermében, Hunyadi-utca 26. szám. —

PETROLIN!!!

a legújabb és legjobb haj és fejbőr konzerváló szer! már is számtalan urak és hölgyek áldják jóságáért! mert kivétel nélkül, minden esetben a legmakacsabb hajhullást megállította és a kellemetlen fejkorpát utolsó szemig kipszította!

Glück Ede jó cipőinek

híre messze elterjed. Szerencsés csak az lehet aki nem a cipőt és kalapot vesz. Fiac és Kossuth-u. sarkán, Kistemplommal szemben.

lesz de legalább rossz lesz; nem lesz a tied, de legalább megverik, nesze neked, magyar. De kérjük szeretettel, vitéz urak, ha ez a hadsereg még nem is a mienk, de a mi hadseregünk, s hogy képzelik azt, hogy nekünk valamiért is e világon kárpótlás lehessen az, hogy ez a hadsereg fölszereletlen és tökéletlen? Nem veszik észre, hogy ezzel a csereüzlettel, ennek a felajánlásával maguk árulják el, mennyire a magukénak tekintik ezt a sereget, melynek jó vagy rossz voltáról szabadon rendelkeznek, egyéb érdekük szerint, amely egyébérdek épen az, hogy ez a sereg továbbra is az önké maradjon, önké, megcsontosodott osztrák császári zsoldosok?

Inkább se ágyu, se ujonc semmi, inkább legyen a hadsereg hatodrendű, rongyos, züllött, fölszereletlen és csonka, csak a magyar nemzeti szellem tavaszi levegője ne hatolhasson be a dohos osztrák hagyományok katakombáiba!

És ez a hadsereg legyen a mi védelmünk? erre bizzuk mi országunk sorsát? Ej rövidlátó vezérkari urak! ha még kellett volna ok és izgatás arra, hogy a nemzet le ne tegye a fegyvert és ne nyugodjék addig, amíg a magyar hadsereg nem Magyarországé: katonák most ezzel a csalfa engedménykinálással megadták az utolsó okot, mely a nemzetet felhaboríthatja.

S a nemzet nem is fog megnyugodni és nem tűri el a jog, törvény, alkotmány kincseivel való üzérkedést! Mire volna jó a leszálított áru alku? Hogy rend és béke legyen a parlamentben?

De hiszen nem lesz és nem is lehet, amíg a király meg nem adja a

nemzetnek, ami a nemzeté. Akkor azután a nemzet és haladéktalanul megadja a királynak azt, ami a királyé.

A váci választás. Tegnap folyt le Vácott a képviselőválasztás. Két függetlenségi jelölt állott egymással szemben. Egyik a párt hivatalos jelöltje Bottlik János, a másik dr. Hoffmann Ottó, a volt ifjúsági vezér. A délután folyamán Hoffman visszalépett és így Bottlik Jánost egyhangulag választották meg képviselőjelöltül.

A nagy válság.

— ápr. 4.

A képviselőház megkezdte működését. A nemzet akarata érvényesüljön és legyen áldás minden megnyilatkozásán!

A parlamenti többség hivatalos képviselője, a vezérő bizottság bizonyára jól tudja, miért kellett a Házat oly sürgősen, váratlanul összehívni. Ok nélkül aligha történt.

Elég is volt már a lelketlen huzavonából! Vagy — vagy Senkinek. (a világon senkinek!) sincs joga ezt a nemzetet, ezt az ezeréves államot életfeltételeitől megfosztani, alkotmányunkat és talajából gyökerestől kitépni és holmi szoldateszka érdekek miatt nemzeti érdekeinket feláldozni!

Az országgyűlési pártok tegnap értekezletet tartottak és állást foglaltak. Ma tehát megindul minden irányban a cselekvés. A nagy válság újabb fordulatairól, eseményeiről és a kérdéssel kapcsolatos dolgokról a következőkben vagyunk részletes híradással:

*

Andrássy a királynál.

A politikai események között legelső az, hogy a király délelőtt félórán tartó kihallgatáson fogadta Andrássy Gyula grófot. — A kihallgatáson a válság új megoldásának módozatai kerültek szóba. A király helye-

selte Andrássynak azon tervét, hogy a kihallgatás eredményét tudomására fogja adni a vezérő bizottságnak. Egyben megkérte őfelsége Andrássyt, hogy járjon közben a vezérő bizottságnál a képviselőház elnapolásának ügyében, mert óhajtása, hogy a Ház akkor tanácskozzék csak, ha az új kormány ki lesz nevezve.

A vezérő bizottság ülése.

Andrássy Gyula gróf rövid idő múlva hogy a kihallgatásról eltávozott, megjelent a vezérő bizottság ülésén, melyen Kossuth Ferenc elnökölt. Az ülés 10 órakor kezdődött, de a vezérő bizottság összes tagjai nem jelentek meg. Ott voltak: Batthyány Tivadar gróf, Gulner Gyula, Holló Lajos, Tóth János, Vázsonyi Vilmos, Thaly Kálmán, Polonyi Géza, Zichy Jenő gróf, Eötvös Károly, Zichy Aladár gróf, Kaas Ivor báró, Sághy Gyula és Szoderkényi Nándor. Hiányzottak gróf Apponyi Albert, Ugron Gábor, Bánffy Dezső, Hock János, Rakovszky István, Komjáthy Béla, Justh Gyula és Barabás Béla.

Andrássy Gyula gróf a koalíció vezérének ülésén előadta, hogy a királyi kihallgatáson megbízást kapott arra nézve, hogy a szövetkezett ellenzéknek hivatalosan jelentse be a kibontakozás új módját, a mely szerint a fölmerült hadügyi követelések bizonyos időre elodáztassanak. Ez azonban úgy értelmezendő, hogy a követelésnek csak jelentékenyen kisebbik részére szól az elodázás.

A vezérő bizottság Andrássynak ezen előterjesztését egyhangulag elfogadhatatlannak találta és további tárgyalásra nem érdemesíti.

Majd tolmácsolta Andrássy a királynak azon óhajtását, hogy a Ház ne tartson ülést mindaddig, míg az új kormány megalakul.

Buda.

Szeretném újból fölfedezni Budát. Ódon utcáit, időbarnította házait, napsugaras bástyáit, hangulatos esőndjét, melyben a multak hangtalan emlékezete vibrál. És mindenek fölött kedves, meghitt kisvárosiasságát, melylyel szerényen, mint egy Hamupipőke meghúzódik a nagyvárosi modern élet nyüzsgő zajának szomszédságában, a tisztaságát, melyre nem tud szennyet vetni a lábánál elerülő bűnös Pest kavargása.

Odafönn jártam most néhányszor a vár esőndes utcáin. Státusférfiakat röpitett a fogat a királyi palota felé. Néha fegyverbe lépett az őrség s olyankor harsányabban hangzott egy pár szó, máskülönbben esend volt a palota környékén is és az emberek, kik az eseményekre várva ott jártak keltek, önkéntelenül is suttogva beszéltek, mintha megihlette volna őket az ódon, történelmi hangulat.

Negyedóránra egy világvárostól ime egy esőndes fészek, hová nem hat el az élet marakodó küzködésének lármája. A bástyasétán egyszerű nyájas emberek járnak kelnek, szótlánul, csak mosolyogva. Óreg urak, tisztos matrózok, divatját mult, ósdi toillettek, csupa jószágos, derűs arc. Mennek szépen végig a bástyafal mentén. Alattuk: zöldellő kertek közt fehérülő házikók. Meszszebb: nyájas, nagy, füves rét. Még távolabb: erdős hegyek, melyeknek lombzatát glóriával övezi a leáldozó nap sugara. Fölöttük: a végtelen horizont homorulata, mely akkor is tiszta, ha a fellegek tompítják. És körülöttük és mindenütt: az üde, kristályos levegő, amelybe nem vegyülnek a nagyváros

rontó miazmái, sem a gyári kémények piszkos, kormos füstje.

Ah, Buda! Ott szép lehet az élet, ott nyugodalmas a esőnd. Pest lármás, hajszólo zürzavarából odaszabadulva a Várnak titokzatosan megejtő milieujébe: a lelkünk szinte ujjáéled. Ez a megtisztulás. Mintha csak a bűnös, szennyesen kavargó jelenből a tiszta multba, az emlékek tiszta birodalmába menekülénk.

Mert Buda: ez a megkövesedett mult. Letűnt századok szelleme leng a levegőjében. Nem is kell, hogy ott sötétejenek a szűk utcák komor házainak falain a márványtáblák, hirdelve, hogy itt is, ott is olyasvalami történt, a miről a régi krónikák sárgult lapjai bőven szólnak. A márványtáblák elmosódó betűinél megértetőbben szól a városrésznek némán is beszédes régiesége. Járkálva középkori sikátorain, szinte elkészül rá a szemünk, hogy most egyszerre csak vadképi török martalócok toppannak elibénk, avagy hirtelen az egyik fordulónál, ragyogó kacagányos sereg kanyarodik felénk: a Mátyás király vitéz daliái prűszkölő nemes paripákon. A muskátlis kiesi ablakokba fürkészve tekintünk: nem leskelődik-e a fehér csipkefüggöny mögül egy-egy szerelmes szívű magyar hajadon, hogy vajj! nem jön-e arra az ő vitéze, hősi daliája? És szólanul járunk, lábujjhegyen, nesztelen subanva, hogy fel ne keletűk százados álmából ezt az alvó várost, álmából, a mibe valamilyen mesebeli hatalom belevarázsolta és a miben álmodozik, a míg csak el nem hangzik a titokzatos varázsszó. Ettől aztán feltámadnak az ódon, letűnt századok és a középkori keretbe újra bele-

illeszkedik, a mi amugy is annyira kívánczik oda: az a középkori élet, mely egykoron itt lüktetett.

Borongó lelkűeknek, tisztaságra vágyóknak, szerelmeseknek való séta: — Buda! A mi rövidéletű multunknak emlékei is ott lengedeznek az ódon házak sorai között. Ott jártunk a napsugaras esőndes bástyán valamikor mindannyian. Valamikor, legalább egyszer — valakivel, a kinek az emlékezete, ha kihülve, ha megfakulva is, örökké kedvessé teszi nekünk ezt a városrészt tisztaságával, nyugalomával, hangulatával. Akkor fiatalok voltunk, akkor a reményesség kékjében biztatón vibált a jövőnk, akkor a multak esőndje megihlette háborgó lelkünket a tiszta boldogságra...

Büszkén nézem Pest világvárosi fejlődését, mesészerűen, a semmiből kipattanó monumentális épületeit, zajos körutjait, ragyogó kirakatait, uri népének imponáló eleganciáját. És fáj látnom, hogy ha a modernség, a haladó kor technikája egy-egy talpallatnyit elhódít a jobbpárti főváros avultságából. Nehezen hódítja el. Mert hiába kapcsolta össze, tette egygyé a törvény Pestet meg Budát, külön város, más város sajátos város Buda még ma is

És az is maradjon. Maradjon meg a tiszta mult szigetének a modernség bűnös áradata közepett, hová csak halk morajként hasson el a nagyváros vásári zaja. Maradjon meg hangulatos ódonosságában megkövesedett multnak, letűnt századok ittfelgett világának, ahol a mi multunk, a mi tiszta emlékeink szelleme is lengedezik, amit magunkba szíva, megtisztulni érezzük lelkünket...

Csergő Hugó.

A pártok értekezlete.

A tegnapi nap kimagasló eseménye a függetlenségi pártok értekezlete volt. Szinte azt lehetett hinni, hogy ez a nap döntő fordulatot fog adni a válságnak. A vezérő bizottság értekezlete után azonban már senki sem bizott benne és így is történt. A Kossuth-párt esti értekezletén Kossuth Ferenc kijelentette, hogy az új alap szerint lehetetlen a kibontakozás, mert a 450 millió hadügyi hitelből csak 80 milliót akarunk kikapcsolni, de emellett ragaszkodnak az ujonelészám felemeléséhez. E tervezet-hez tehát a párt nem járulhat hozzá. Ugyan- csak egyhangú határozattal jelentette ki az újpárt és néppárt is, hogy az új tervezetet nem fogadják el. A pártok Kossuth Ferenc indítványára azt is elhatározták, hogy a képviselőház elnapolásába semmi szín alatt bele nem egyeznek.

Teljes bizonytalanság.

A szövetkezett ellenzék vezérőbizottságának tegnapi ülésén hozott határozat még bonyolultabbá tette a helyzetet. Most már senki se tudja, hogy mi lesz? Politikai körökben az esti órákban különböző hírek keltek szárnyra. Híre jár, hogy Andrássy Gyula holnap a király elé fog járulni, hogy jelentést tegyen sikertelen fáradozásáról.

Szó van arról is, hogy a felség újból Széll Kálmánt fogja kihallgatáson fogadni. Más forrás szerint a király Lukács Lászlóra vagy más szabadelvű politikusra bizza majd a kabinet alakítást.

A Ház mai ülése.

A képviselőház mai ülése elé nagy érdeklődéssel tekintettek mindenütt. A Ház első sorban a november 18-iki határozatot fogja megsemmisíteni. E célból Kossuth Ferenc bejegyzti felirati javaslatát és szerdán terjeszti a Ház elé.

A vármegye tavaszi közgyűlése.

— április 4.

Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága ebben az esztendőben ma tartotta meg a vármegye székházában tavaszi közgyűlését. Az érdeklődés, mely a vármegye közgyűlését kíséri szokta, ezúttal nem volt valami nagy, mert a megye székházának nagytér- mében szinte elveszett az a kisszámú t. bizottsági tagból álló csoport, a mely a közgyűlésen megjelent.

Ennek oka pedig az volt, hogy a tárgysorozat alig ígért valamit. A tárgysorozat gyorsan pergett le, minden felszólalás, minden észrevétel nélkül, úgy, hogy a déli órákban a közgyűlés véget is ért.

A közgyűlésen Belső Gyula kir. tanácsos alispán elnökölt, Kéleny órára járt az idő, mikor a közgyűlést megnyitotta és a tárgysorozat bevezető részét tárgyalni kezdték.

Az elején gyors tudomásul vétellel intézték el az aktákat, melyek között a honvédelmi miniszternek egy leirata is volt arról, hogy a tényleges szolgálatban levő legénységnek a tüzoltásban való kiképzése iránt intézkedéseket tett.

A közgyűlés ezután a vármegye több községének az utak építéséhez szükséges anyag szállítására vonatkozó szerződését hagyta jóvá.

Bonyodalmas ügy került ezután tárgyalásra. Es pedig a hajduböszörményi városháza építésének ügye, a mely végleges döntés céljából került a vármegye elé.

Az ügy tárgyalása heves vitára adott alkalmat, mert az építési vállalkozó, a kire rábízták az építkezést, megfellebbezte Bőszörmény képviselőtestületének határozatát,

melyben jogainak csorbitását látta. — Ugy történt ugyanis a dolog, hogy Hajduböszörmény 191.000 korona költséggel hirdetett zárt ajánlati versenyen Berger Jenő építési-vállalkozó tette a legolcsóbb ajánlatot s ezért meg is bízták a városháza építésével, de kikötötték, hogy záros határidő alatt nyilatkozzék, vajjon a mélyebb alapozást külön megfizeteti-e? A versenytárgyaláskor a képviselőtestület is ülést tartott, s az is a Berger ajánlatát fogadta el, de azzal, hogy 3 nap alatt nyilatkozzék, az esetleg felmerülő pótmunkáért számít e külön díjat, vagy már befoglaltatik az esetleg felmerülő pótmunka az általa megjelölt általános összegben.

Berger a pótajánlatot helyesebben nyilatkozatot a kikötött 3 nap alatt beküldötte, melyben közli, hogy a pótmunkáért külön díjazást nem számít.

A március 7-iki képviselőtestületi közgyűlésen Berger igenlő nyilatkozata után arról volt szó, hogy vele a szerződés megkötésék, Nagy vita volt amiatt, mert többen azt vitatták, hogy olyan határozatot nem hoztak, melyben az mondatott ki, hogy ha Berger 3 nap alatt igenlő választ ad, ő vele köti meg a szerződést.

A közgyűlés határozata végeredményében az volt, hogy Bergerrel nem kötötték meg a szerződést, hanem új ajánlatot hirdettek azzal, hogy a Berger által meghatározott 170.000 koronánál olcsóbbnak kell az új ajánlatnak lenni.

Az ellen a határozat ellen fellebbezett Berger Jenő, kérve annak megsemmisítését és annak kimondását, hogy új ajánlatnak nincs helye, mert már Bőszörmény közgyűlése az ő ajánlatát fogadta el.

Később márc. 7-én Bőszörmény képviselőtestülete a Berger Jenő fellebbezését elutasította és az új tárgyalás alapján a városháza építését Hegedűs István és Takács Imre vállalkozóknak adta ki. Berger Jenő ezt is megfellebbezte.

Ezt a fellebbezést tárgyalta tegnap a vármegye törvényhatósági bizottsága, mely mintegy másfélórás beható vitaközös után döntött a kérdésben és kimondta, hogy a Hegedűs és Takács vállalkozókkal kötött szerződés törvényellenes és érvénytelen. — Ezért utasítja Hajduböszörmény városát, hogy a pályázati feltételeknek megfelelően a többi pályázók közül bizon meg valakit az építéssel.

Ezután a közgyűlés számos kisebb közgazgatási ügyet, nemkülönben segélykéréseket tárgyal, melyek elintézése után elnöklő alispán a közgyűlést berekesztette.

A debreceni lóversenyek.

— ápr. 4.

A debreceni lovaregylet igazgatósága a folyó évi versenyek feltételeit kellő körültekintéssel összeállította, melyek a verseny-szabályok értelmében jóváhagyás végett a magyar lovaregylet felterjesztettek; s miután azokat a magyar lovaregylet változatlanul elfogadta, így most már abban a helyzetben vagyunk, hogy a propositiókat néhány nap múlva egész terjedelmükben közölni fogjuk.

Azonban addig is amíg a jóváhagyott feltételeket teljes szövegével nyilvánosságra adnánk, a versenyek iránt érdeklődő közönségnek azokból már mostan kivonatos tudósítást adunk.

A versenyek határnapjai 1905. évi június 17 (szombat) és június 18-kára (vasárnap) lettek kitűzve; mindkét napon sikk és akadályversenyekkel és egy handicap versenyekkel a második napon. Az egyet igazgatósága ezen két napos meetingen versenydíjakra 18.120 koronát tűzött ki, amely összeghez a földmívelésügyi m. kir. Miniszter 4000 koronával, a magyar lovaregylet 3000 koronával és az urlovasok szövetkezete Budapesten 1000 koronával járul. Debrecen sz. kir. város 1000 koronás versenydíjért az első napon lesz a küzdelem; míg a mezzei gazdák lovaikkal a második napon futtatnak. A tényleges szolgálatban levő ka-

tonatisztek és tiszthelyettesek tulajdonát képező lovak számára a két versenynapon egy gát és egy akadály verseny van nyitva. A propositiók keretében újabb és figyelmes változás vétetett be, amennyiben három versenyszámban egy-egy értékes tiszteletdíj is van creálva a győztes lovasának. A tiszteletdíjak értéke együtt 1000 korona, amelyeket az urlovasok szövetkezete adja Budapestről. Ezen ujtás bizonyára csak előnyre fog szolgálni a lovassportnak, mert urlovasaink még nagyobb ambícióval szállnak majd nyeregbe küzdeni az elsőségért, illetve a jól kiérdemelt szép tiszteletdíjért.

Istállótulajdonosaink a versenyfeltételeket olvasva azokból bizonyára szívesen értesülnek a lovaregylet igazgatóságának azon újabb és teljes határozatáról is, hogy a mostani meetingen valamennyi versenyben a harmadik helyre beérkező ló számára is van díj kiírva; mert eddig, két versenyszám kivételével, csak a győztes és a második helyre beérkezett lovak díjaztattak. Méltányos ujtás továbbá az is, hogy a félvér lovak, azon versenyekben, amelyekben telivérrel együtt futnak, 4 klg. engedményben részesülnek; valamint az is méltányos határozat, hogy a vígaszversenyre a nevezés csak azon lovakra kötelező, amelyek a debreceni júniusi meetingen a sikversenyekre nevezettek.

Belföldi lovásziúk ugy az első mint a második napon egy-egy sikversenyben lovalogolhatnak és tekintettel azon körülményre, hogy a belföldi lovásziúk közt ma már többen vannak jó lovasok, ezért feltehető, hogy ezen ujtás is a versenynek fejlesztésére előnyre fog lenni. Más részt meg az is tudva levő, hogy a versenyt kedvelő, illetve fogadni szerető közönség szívesen látja a belföldi apprenticeket nyeregbe szállni. A többi versenyben csak is urlovasok lovalogolhatnak. — A nevezési zárnapp és az árlejési határidő: 1905. június 3-ra van téve. A propositiók szakszerű összeállítása után itélve, a júniusi meeting alatt a nyulási gyepon ismét és érdekes versenyekre számíthatunk. Említést teszünk e helyen még arról is, hogy a debreceni pályafőren a tavaszi lóversenyek eddig április, illetve május hónapban rendezettek; de mivel a múlt évben tetemes költséggel radikális munkálatokat kellett végezteni, sőt azon még mindig vannak folyamatban levő munkálatok; továbbá a múlt évi rendkívüli kedvezőtlen száraz időjárás következtében az elvetett fűmagvak gyéren keltek ki és így az új gyepek előbb még fejlődnie kell: ezen figyelembe veendő és lényeges okok miatt az igazgatóság nem akarván a versenyek sikerét kockáztatni, határozott úgy, hogy a rendes tavaszi versenyeket ezen évben kivételesen június hónapban tartja meg és hogy a vezetése alatt álló debreceni verseny pályán, — annak minél előbbi teljes jó karba helyezése céljából, mely most a legteljesebb kiméletet igényli, — a lovak tréningjét további intézkedésig nem engedi meg.

Egyház és iskola.

A református zsinat.

április 4.

A református zsinat tegnap délelőtt folytatta tanácskozásait Bánffy Dezső báró főgondnok és Kun Bertalan püspök elnökle alatt.

A zsinat tegnap félbeszakította a törvénytervezet tárgyalását, hogy az 1848. XX. t. cikk végrehajtásának kérdésével foglalkozzék. E kérdésben a kormány tudvalevőleg tavaly leiratot intézett a két protestáns egyház közös bizottságához, amely most terjedelmes emlékiratban teszi meg észrevételeit a leiratra. Ezt a memorandumot ma Kenessey Béla előadó bemutatta a zsinatnak. Az emlékirat arra kéri a kormányt, hogy haj sa végre sürgősen az 1848. XX. törveikkben foglalt kötelezetket és oldja meg az államsegélyek kérdését törvényhozásiilag.

Az emlékirattal kapcsolatosan Kenessey Béla nyomban felolvasta az adóügyi bizottságnak erre vonatkozó javaslatát. A bizottság azon a véleményen van, hogy az emlékirat a protestánsok igényeit hiven tünteti fel és indítványozza, hogy a zsinat a memorandum szövegét hagyja jóvá.

Az egyházalkotmányi bizottságnak az emlékiratra vonatkozó javaslatát Baksa Lajos olvasta fel. E javaslat így hangzik: A jelentést a zsinat azzal veszi tudomásul, hogy egyetemes egyházunknak egyházi és iskolai szükségletei kielégíthetése körül a magyar állammal szemben támasztható, történelmi alapokon nyugvó igényeit nem egyedül az 1848. XX. tc. 3-ik §-ából származtatja, mert a reformáció után a protestánsok soha nem részesedtek azon vagyonban, melyet addig a katolikusokkal közösen birtak és használtak s így az azon vagyonhoz fűződő államalkotó és államfentartó hivatást s a magyar állam és magyar nemzet érdekében tett szolgálatokat századokon át önjerejükből teljesítették, miért is a protestánsok jelzett igényei a többi bevett vallásfelekezetek hasonló igényeivel egy ugyanazon jogcímre és jogalpra nem helyezhetők.

Felhívja tehát a zsinat a konventet, hogy a két protestáns egyházat közösen érdeklő ügyekben az ág. hitv. ev. egyházkül-dötteivel együttesen tanácskozó bizottságát a fent megjelölt helyes történelmi kiindulási alapra utalja. Egyebekben a zsinat az egyházi törvények útján intézkedvén, további határozathozatalra szükség nem fog.

Elsőnek hogy Dezső dr. jelentkezett szólásra. Történelmi alapon fejtegeti, hogy az állammal való anyagi kapcsolat mindig az autonomia rovására megy. Az emlékiratnak azt apasztását különösen kifogásolja, amely azt mondja, hogy a protestánsoknak adandó államszegély egy egyszerű budget-tételben szerepeljen. Ha ez megtörténne, az a protestáns egyház esődjét jelentené, mert váltakozó többségből kikerülő váltakozó kormányok a budget tételt bármikor kihagyják. Eppen ezért az államszegély föltétlenül törvényben állapítandó meg. Ebben az értelemben határozati javaslatot nyújt be.

Fejes István oly értelmű bizonyítványt nyújt be, hogy a zsinat helyesli az 1848. XX. t. c. végrehajtása dolgában eddig tett intézkedéseket s utasítja a konventet, hogy továbbra is ebben az irányban működjen, eljárásának eredményéről a legközelebbi zsinati ülészakon tegyen jelentést. A tanácskozás folyik.

NAPI HIREK.

— **Uj nemesek.** A hivatalos lap mai száma a következő nemesítést közli: Ó felsége Landauer Lipót és Landauer István budapesti lakosok és törvényes nódáinknak a magyar nemességük épségben tartása mellett a kisujoni előnevet díjmentesen adományozta.

— **Beniczky né halála.** Beniczky né Bajza Lenke halála szerte a fővárosban igaz s mély részvételt keltett. A köztisztviseltekben álló főispánt ma délelőtt igen sokan keresték föl közéletünk kitünőségei közül hogy részvétüket fejezzék ki feleségének, a kiváló írónőnek váratlan elhunytá fölött. A halottat az entreprise emberei a reggeli órákban a Bajza-utca 8. számú villában díszes menyezetes ravatalra helyezték. A megboldogult antik érc szarkofágban nyugszik, valóságos virágerdőben, s arcán az elszenvedett kinoknak nyomai alig látszanak. A kiváló írónő temetése holnap, kedden délután 3 órakor lesz a Bajza-utcai gyászházból. A szertartást Baksay Sándor a dunamelléti egyházkerület püspöke végzi, amely után a halottat a Kerepesi ut melletti temetőbe viszik, s átadják az anyaföldnek.

— **Áprilisi időjárás.** Meteor jelenti: Április hó eseményei igen tekintélyes számban vannak. Emiatt április hava, melynek szeszélyes időjárása a közmondásos, ez idén egészen hű lézen önmagához s eléggé

változatos időre nyújt kilátást. A csomópontok közül az 1—19, de különösen a 28 iki hideg, a 6 iki esős, vagy szeles, viharos jelleggel, mely az egész hónapot is uralni fogja, amely kedvezőtleneknek ígérkezik a vetésekre nézve, mint a március volt, különösen a 28. csomópont hatáskörében, amidőn fagy is várható, ha ezen időszakban erősebb napkitörések nem enyhítik a bolygók állásából jött április hó ezen jellegét. Napkitörések esetére hűvös esőt várhatunk.

— **A városi vegyész állás.** A városi tanács tegnap délelőtt foglalkozott dr. K. Szalay Bélának a városi vegyész állás megtartása iránt beadott kérelmével. A város vegyészé ezidőszertint ugyanis K. Szalay Béla dr. kit nemrég neveztek ki kerületi orvossá és aki mint kerületi orvos is megakarja tartani a vegyész állást. A városi tanács azonban tekintve, hogy K. Szalay Béla magasabb állásba jutott nem tartja helyenvalónak, hogy továbbra is megmaradjon városi vegyésznek, a kérelemnek helyt nem adott.

— **A Sesztina család alapítványai.** Az ágost. hitv. ev. egyház tanácsa vasárnap délelőtt ülést tartott, melyen az elnökség bejelentette, hogy néh. Sesztina Lajos végakarata nyilvánításakor nejevel szül. Beér Juliánna urnővel egyetértően az ágost. hitv. ev. egyház javára 1000 koronás, az iskola javára 100 koronás és az egyház szegényei javára 100 koronás alapítványt tett. Ezen összegeket a család nevében dr. Münnich Aurél udvari tanácsos 3 drb. betétkönyvben az egyháznak át is szolgáltatta. Az egyház hálás kegyelettel örököltette meg jkvében az alapítványozó nevét.

— **Nagy idők tanuja.** Nap nap után kevesebb lesz azoknak a száma, akik több egy félszázad előtt a nehéz napokban a haza védelmére keltek és osztozkodtak a nagynevű hősök dícsőségeiben. Tegnap délelőtt halt meg Debrecenben Propper Mór hivataltnok. A kedves, kedélyes öreg ur kit városszerte mindenki ismert mint főhadnagy küzdötte végig a szabadságharcot. A helybeli öreg honvédek egyletének elnöke volt.

Hazafi Veray János beteg. Az öreg Hazafi Veray János megbetegedett még a választások alatt, amikor is súlyos tüdőbajt kapott. Miután az öreg fűzfapoéta otthon nem ápolhatta magát, bement Budapestre a Rókus-kórházba. Ugy látszik, ott sem tud nyugodni, mert kijelentette orvosának, hogy nem marad a kórházban s kérte, bocsássák haza. Az öreget igen sokan látogatják.

— **A kereskedelmi és iparkamara ülése.** A kamara közös bizottsága tegnap délután tartott ülést Serli Ede elnöklété alatt, mely ülésen az időközben érkezett fontosabb közgyűlési ügyeket vette előkészítő tárgyalás alá. Titkár jelentést tett a bizottságnak a kamara hivatalában tett azon közérdekű intézkedéséről, melylyel könyvtárának vasuti díjzabási részét rendeztette és egy hivatalnokát a kezelésre betanította. Bejelentette továbbá titkár, hogy a múlt esztendőben rendszeresített tanonciskolai jutalmi érmek ez évben is kiosztásra kerülnek s az iskolai igazgatóságok megkeresettek, hogy legjeltebb növendékeik nevét közöljék, kik között az érme a vizsgák idején kiosztatni fognak. Azután határozott több államszegély kérvény ügyében. Ugyancsak tegnap ülést tartott a kamara nyugdíjbizottsága és elnöki tanácsa is, ma pedig délután a hajdumegyei kéményseprők tárgyalnak a vármegyei szabályrendelet dolgában.

— **Az ügető verseny előtt.** Egy fiatal ügyvéd meséli a kávéházban:

— Tegnap egy kis kocsmában ebédtem s

a felszolgáló pincérben nagy meglepetéssel ismertem fel azt a derék vendéglőst, akinél jogászkoromban kosztoltam. A szegény ember tönkrement, s most mint cutrager dolgozik egy idegen üzletben. Szóba elegyedtünk, s a derék Lajos — ez a neve — titokban megszúgta, hogy az ügető versenyen a Rudi lovanyeri meg az első díjat. Nekí tudnia kell, mert évek óta bizalmas viszonyban áll Rudival.

— És fogadsz a Rudi lovára? kérdezte a társaság egyik tagja.

— Nem.

— Miért nem?

— Megmondom neked. Ha Lajos előbb len volna cutrager, most lenne vendéglős, akkor fölténnek tíz forintot Rudi lovára. De mivel régebben volt vendéglős és most cutrager, hát egy krajcárt se kaptatok az ő tanácsára.

— **A debreceni diák kongresszus.** A magyarországi főisk. ifjusága tudvalevőleg máj. 7-én Debrecenben tartja meg kongresszusát. A kongresszusra már megkezdődtek az előkészületek s a rendező bizottsághoz, nap-nap után érkeznek bejelentések az ország minden részéből: A kongresszuson a nagyváradi jogászság is részt vesz Péterfi Elemér ifjusági elnök vezetésével. Eddigi megállapodások szerint harminc nagyváradi joghallgató vesz részt a debreceni diákkongresszuson.

— **Hangverseny.** A kereskedő ifjak daltársulata április 8-án tartandó hangverseny iránt napról-napra fokozódik az érdeklődés. A páholy jegyek már mind lefoglaltak. A napokban már kibocsátott műsoron némi változás esett, amennyiben Szatmáry Ferenc helyett, ki betegsége miatt közre nem működhetik, Jászay Gizella k. a. cimbalom játékában gyönyörködhetik a közönség, ki a rendezőség felkérését elfogadta. A cimbalmot a komáromi cég, tekintve a jótékony célt díjtalanul engedi át.

— **Szegény betegeknek.** Vettük a következőket. A debreceni I. takarékpénztár igazgatósága a közkórházból kikerülő szegény betegek részére 70 (Hetven) koronát küldött kezeinkhez, a midőn ezt tisztelettel nyugtázzom, egyben érette betegeim nevében hálás köszönetemet nyilvánítom. Debrecen, 1905. ápril. hó 3-án. Dr. Ujfalussy József s. k. kitan. kórházi igazgató.

— **Köszönetnyilvánítás.** A Takarékpénztár és Hitelintézet iskolánk javára 20 koronát, a debreceni első takarékpénztár 50 koronát, szegény gyermekeknek tanszerekkel való ellátására 15 koronát s a filléregylet javára 30 koronát adományozott. Ez adományokért az egyház nevében hálás köszönetet mond Materny Lajos főesperes-lelkész.

— **Halálozások.** Az anyakönyvi hivatalhalálozási osztályánál a következő halálozások jelentettek be: Özv. Molnár István év. ref. 63 éves, Sándor György g. kath. 11 éves, Hinzók Mihályné g. kath. 36 éves. Szász Mihályné év. ref. 88 éves, özv. Mahlmeister Adámné r. kath. 74 éves, özv. Mahlmeister Adámné r. kath. 45 éves, Nagy Gábor év. ref. 18 éves, Csinorecz Karolin r. kath. 18 éves, Sárga István év. ref. 55 éves, Kis Ilonka év. ref. 1 hónapos, özv. Dömsödi Györgyné év. ref. 73 éves, Mocsár Erzsébet év. ref. 2 hónapos, Reszegi Sándor g. kath. 23 éves, Tassy László István r. kath. 2 hónapos.

— **A vén csavargó.** Holmi kukoricaföldeken bujkáló kápcabetyár lehetett hajdan Béke Adám toprongyos öreg csavargó, aki vonságára már a tyuklopásig is lealacsonyodott. Valakitől 4 tyukot és egy kakast lopott, melyeken a baromfi piacon akart tuladni, de vesztére, mert egy rendőr nyakon csipte és bevitte a központra. A sunyi vén ember fellegős mesékkel traktálta a kihallgatást vezető rendőrfogalmazót s azzal dicsekedett, hogy Rózsa Sándor bandájában való. Ha a híres rablóvezér hallaná a koros betyár hazudozásait, alighanem megsuhogna kezében

a félelmetes karikás. Egyébiránt az ellopott szárnyasok tulajdonosát felhívja a rendőrség, hogy jelentkezék a bűnügyi osztályánál, hol kellő igazolás után átveheti azokat.

— **A tolvaj barátnő.** Lősonci Gáborné József-kir.-herc.-utcai lakos tegnap délután távolléte idejére megbizta lakása felügyeletével Gavallér Juliánát a vele egy házban lakó barátnőjét, aki míg ő oda járt egy a lakásában levő ládát feltört és abból mintegy 5 korona értékű holmit ellopott. A károsult feljelentése folytán a tolvaj barátnő ellen a rendőrség megindította az eljárást.

— **Tolvaj cseléd.** Soha sem szerette a tisztességes munkát Szutor J. Reimer Henrikné József-kir.-herceg-utca 33. szám alatti lakos cselédje. Ezt bebizonyította mostani szolgálata helyén is, mert mindig szivesebben kaecerkodott kint a kapu előtt, mint dolgozott. Tegnap aztán végleg bucsút is mondotta mosogató dézsának — megszökött, de nem üres kézzel. Holmi apróságot körülbelül 43 korona értékben is magával vitt, melyeket egy Palkó nevű szeretőjére bízott megőrzés végett. A rendőrség a tolvaj leányzózt keresi.

— **Ellopott rózsatők.** Tegnap délután a rendőrségen panaszt emelt özv. Fabricines Gézané Széchényi utca 31. szám alatti lakos, hogy valaki kertjéből hétfőre virradó éjjel nyolc darab rózsatőt ellopott. A tettest a rendőrség nyomozza.

— **Öngyilkosság Hajduhadházon.** Fiatal, alig 17 éves ifju oltotta ki hétfőre virradó éjjel a közeli Hajduhadházon életét. Farkas Gábor takarékpénztári gyakornok az öngyilkos. Vasárnap este még a legpompásabb hangulatban mulatott az ottani nagyvendéglőben barátai körében, honnan éjjel után egy óra tájban hazament lakására. — Röviddel hazamenetele után föbe lőtte magát. Szülei, kik a lövés zajára besiettek hozzá, ott találták a szoba padlóján szétroncsolt fejjel. Végzetes tettének oka ismeretlen. — Több levelet hagyott hátra, melyeket azonban csak a hivatalos eljárás megtörténtekor fognak felbontani.

— **LETZTER JOZSEF** fényképészeti festésez és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. d. Újfalussy-ház. Allandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő kirakatban.

— **Mentze Henrik** ujdonságok áruházában nagy változás és átalakítás miatt az összes raktáron levő áruk *rendkívül leszállított áron* adatnak el. Egyes áruk, melyek teljesen kiáruultatnak *gyári áron alól is.*

— **1 kilogram** szép mazsola 36 kr., 1 kg. papir héjú dió 20 kr., 1 kg. boszniai szilva 10 kr., 1 kg. csuládi kávé 1 frt 20 kr., Kertész Miklós fűszerüzletében. Csapó-u. és kenyéripiae sarkán.

— **Alkalmi vétel folytán:** 55 krajcártól kezdve kaphatók jó minőségű fiu kalapok és 85 krajcártól kezdve kaphatók jó minőségű férfi kalapok, ingek, nyakkendők, sétabotok, gyermekjátékok és számtalan cikkek fél áron; Miklósné és Társa bazárüzletében, nagytőzsde mellett.

— **Miklósné és Tsa.** bőrönd (koffer) gyára Debrecen Piac u. 26. a nagytrafik mellett. Allandóan nagy raktárt, mindenféle saját gyártmányu utazó kofferekben, kézi kofferekben, piaci és iskola táskákban elfogad minden e szakmába vágó megrendeléseket és javításokat, a legpontosabban és legolcsóbb árak mellett.

— **Legjobb bajusznövesztő-szer** a híres Hajdusági Pedrő. Egy doboz 50 fillér. Kapható: Grósz Nagy Ferenc gyógyszerésznél. Debrecen, Kossuth utca. Arany egy-szarvu gyógyszerház.

— **x Óriási mennyiségű** férfi, női s gyermek cipők, kalapok, férfi divatcikkék érkeztek! Tulhalmozott raktár miatt bámulatos olcsó árak mellett lesz elárusítva Révész Zsigmondnál, főtér, városi bérház.

A János vitézről, magamról

és
egyebekről.

Irta: **Fedák Sári.**

Százötven estén csatogtattam a karikásomat és nem fáradtam el bele annyira, mint abba az egy negyedóra, amely alatt — ime, — a tollamat rágom, hogy valami okosat írjak maguknak, — kedves Szerkesztő ur, — a János vitézről, magamról és sok más egyeből, ami velem és a híres vitézzel összefügg. Ugy látszik, az rás valóban nehéz mesterség. Különösen nehéz pedig nekem, aki olyan fáradt vagyok, mint a . . . mint a . . . nos igen: olyan fáradt vagyok, mint a kutya és legjobban szeretném, ha nem kellene beszélnem se nap-hosszat, nehogy én még cikket írjak! . . . No de megígértem, hát nem bujok ki előle. Lássuk csak. Itt, a szobámban csaknem minden a János vitézre emlékeztet. Itt a Kallós szobra, amott egy nagy festett kép, magyaros, tulipános keretben; az asztalon egész esomó ánziksz-kártya, a Kaecsh Gráci, meg a Bakaezi (Bakonyi Károly) fotográfiái; egy esomó koszoru szalag; egy sárgaselyem lobogó és tudj' isten mi minden még, ami az elmúlt 149 előadás emléke. Ezekből talán csak jut egy cikknyi inspiráció? Ha pedig ez mind nem segít, hát itt van még Julia, a valóságos belső titkos komorna, aki végig csinálta velem a 100 Bob-előadást és a 149 János vitézt, ő talán tud — valami okosat?

Megkérdem hát Juliát. És Julia azt feleli, hogy nagy kunszt is az újságba cikket írni! Mindent meg kell dícsérni, vagy mindent le kell szidni és — kész a cikk. És eszembe juttatja azt az időt, amikor minket (már mint: őt és engem!) szídtak, szapultak s büszkén jelenti ki: ezt tessék megírni, meg azt, hogy mégis lett belőlünk valami (már mint: belőle és belőlem.)

Ez az utolsó szó megüti a fületem. Lett belőlem valami! Igenis lett; annyi, amennyit nem is reméltem; annyi, amennyinél több már nem is lehetek; mert — ne vegyék szerénytelenségnek! én azt hiszem, hogy pályámnak tetőpontjára értem és most már jó lesz szépen visszavonulni. Olyannak tekintem a pályámat, mint az uri leány bálozását. A hosszú szoknyával együtt megjön a bál kedvünk és bálunk egy, két, három farsangon keresztül, hogy aztán — elmenjünk egy esőndes kúriára gazdasszonykodni. Az én farsangom a színpadon zajlott le. Ott táncoltam ki magamat, ott lettem bálkirálynővé, ott voltak sikereim és — onnan szeretnék most visszavonulni, egy esőndes fészekbe. Most, éppen most, amikor — úgy érzem — benne vagyok a közönség szívében, szeretetében. Most akarok elmenni, mint bálkirálynő és nem akarom bevárni azt a rettenetes időt, amikor — a petrezselyem-áruhátra kerül a sor.

Ez a 150 előadás nagyon kifárasztott. Én — kérem már nem is élek; helyettem él egy Kukoricza Janesi nevű legény; az is csak három órán át: fél 8 tól fél 11 ig; a napnak a többi 21 óráját az is átalszussa!

De el is megyek két hét múlva; úgy elmegyek, hogy . . . Jaj, nincs itt a közelben valahol Beöthy Laci, a direktorom? Mert ő kikapja a kezemből a tollat, oda nyomja a karikást és aztán elénekelhetem a rőzsaszál nótáját még vagy százszor! Hiszen csak ne volna olyan szép az a nóta és ne volna olyan bűbajos ez a szerep, akkor . . . akkor a közönség se tódult volna másfélszázszor a színházunkba és én se volnék most olyan fáradt, mint a . . . mint a . . . mint a kutya!

Az ímént azt mondtam, hogy olyan az én színpadi pályám, mint a szép leány bálozása. El kell, hogy mondjam, hogy én

csitri lány koromban gyűlöltem a táncot s akárhogy nógatott az édesanyám, nem akartam tánciskolába járni; később meg bálózni, kraenchezenni! De a színészkedést mindig szerettem. Nem volt a megyénkben olyan műkedvelői előadás, amelyen én részt ne vettem volna. Egyszer egy kis nefelejtset játszottam és ezt a verset kellett elszavalnom:

Én kis nefelejtés vagyok,
Patak partján virulok
Kéz le nem tör nap nem éget,
Mert a lombok sátra véd.
Hogyha szomjuságot érzek
Harmattal itat a lég.
Engem ringat fürge habja,
Mert a patak ép oly tiszta,
Mint a milyen én vagyok!

De egy kis baj volt a dologban. — Én ugyanis nem szerettem sohasem mosakodni. Az arcomat ha már muszáj volt, — bevizeztem egy kicsit; de meg nem mosakodtam a viláért sem! Jaj, mennyi bajom volt ezért a mamával! Vele nem tudtam megértetni soha, hogy nem muszáj mosakodni, az egy egészen fölösleges lukszus! . . . Most is előfogott és a lelkemre beszélt:

— Nézd, fiam, azt kell mondanod, hogy a patak épp oly tiszta, mint amilyen te vagy! De a te nyakad piszkos! . . .

— Az nem baj; a pataknak úgy sincs nyaka! . . .

— Ne okoskodj Sári, meg kell mondanod és punktum!
Még egy ellenvetést megpróbáltam:

— Talán nem is kéne elmenni arra a mulatságra! . . .

De ez se használt, meg kellett mosakodnom! . . .

Most azonban már igazán nem folytatom, mert még rettenesebben le találnám magamat leplezni.

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Apr. 4. Kedd: *Sötétség*, színmű.

Apr. 5. Szerda: *Aranyvirág*, daljáték.

Apr. 6. Csütörtök: *Hajduk hadnagya*, daljáték.

Apr. 7. Péntek: *János vitéz*, daljáték.

Apr. 8. Szombat: *A rátartós királykisasszony*, mesejáték.

Apr. 9. Vasárnap: délután *A páholy*, bohózat; este *Ingyenélők*, népszínmű.

Apr. 10. Hétfő: *A szentbernáti barátok*, színmű.

* **Blaha Lujza Debrecenben.** A nemzet csalogánya ismét visszatér a régi fészekbe, a honnan nagy hódító útjára megindult. Ujra fellép a debreceni színpadon. Most azonban csupán egy estét szánt nekünk. Vasárnap este az *Ingyenélőkben* fogja gyönyörködtetni briliáns művészetében a közönséget.

TAVIRATOK.

Andersen emléke.

Ovenseé, apr. 3. Andersen születésének századik évfordulója alkalmából ma a költő síremlékénél ünnepség volt, a melyen a polgármester mondott ünnepi beszédet. Délután a város gyűlésházában emlékünnap volt, a melyen mintegy 2000 en vettek részt. Este a színházba díszelőadás volt.

Orosz dolgok.

Pétervár, apr. 3. A Finnlag Gazetteben cári kézirat jelent meg, mely a finnországi rendek kérelmének helyt adva ideiglenesen törvényhozási döntésig hatályon kívül helyezi az 1904. évi júliusi ujoneozási törvényt. Ugyanez a lap azt is jelenti, hogy márc. 29-iki cári rendelettel felfüggesztetik a finnlandi igazságügyi hivatalnokok elmozdítására vonatkozó ideiglenes határozat is.

Zavargó kulik.

Johannesburg, ápr. 3. A Krugersdorp-nál lévő Randfontein bányákban alkalmazott 2000 kínai beszüntette a munkát, mert nincsenek megelégedve a munkabérukkal. Nem akarnak többet ásní napi 12 hüvelyk kőzetnél. Zavargás is volt és megütköztek a rendőrséggel. Több rendőr és kínai megsebesült. 53 kullit elfogtak.

Budapesti gabonatőzsde

Budapest, április 3.

(Déli zárlat.)

Buza kínálat és vételkezdő mérsékelt. Lanyha iránzat mellett 10,000 métermázsa került forgalomba 15—20 fillérrel olcsóbb árakon. Egyéb gabonaneműk nyugodtak, változatlanok. Idő: változó.

Buza áprilisra	18.26—28.
" májusra	18.18—20.
" októberre	16.70—72.
Rozs áprilisra	14.36—38.
" októberre	13.43—50.
Zab áprilisra	13.94—96.
" októberre	11.86—88.
Tengeri májusra	14.86—88.
" júliusra	14.68—70.
Repce augusztusra	23.30—50.

Törvénykezés.

§ Dr. Király Péter sajtópöre. Ide s tova egy éve annak, hogy dr. Király Péter debreceni ügyvéd a szegedi államfogházban való tartózkodása alatt Vészkiáltások címmel könyvet irt, melyet Szegeden adott ki. A könyvben társadalmi és felekezeti kérdésekkel foglalkozott. A Vészkiáltások első példányait nyomban a megjelenés után elkobozták, mert a szegedi ügyészség abban királysértést, felekezet és osztály elleni izgatást látott. A szerző ellen ezek alapján megindult a bünvádi eljárás. Ügyének főtárgyalását ápr. 3 és 4-ikére tűzte ki a szegedi törvényszék. A tárgyalás valószínűleg több napig fog tartani és mint Szegedről írják — a közönség élénk érdeklődéssel várja annak lefolyását.

Részvény aláírási felhívás.

Alapítási tervezet.

Alólírottak Debrecenben részvénytársasági alapon egy melasse (szörplé) erőtakarmány gyárat óhajtunk létesíteni, s miután annak alapítását elhatároztuk, részvény-aláírási hívjuk fel Debrecen szabad királyi város és vidéke mélyen tisztelt gazdaközöniségét és mindazokat, kiket e vállalat alapítása egyébként érdekel.

A vállalat tárgya és célja: erőtakarmányt gyártani, amely a természetes takarmányokat: kukoricát, zabot, árpát stb. teljesen pótolja s annak ismert jósága mellett ezeknél olcsóbb is, továbbá a gyártáshoz a gazdasági termékek hulladékait is felhasználni, hogy a most értéktelen hulladékokat a gazdák ezután értékesíthessék.

A vállalat határozatlan időre alakul s mindaddig fennáll, míg annak feloszlása a kereskedelmi törvény 201. §-ának 2—4 pontja értelmében be nem következik.

Az alaptőkét 100,000: Egyszázezer koronában állapítottuk meg és ezer darab 100, azaz Egyszáz korona névértékű részvény kibocsátásával kívánjuk biztosítani.

Miután az üzem folyamatba tétele a gyártáshoz szükséges anyagok beszerzése szempontjából sürgős, az aláírás záridejét rövid határidőre: 1905. évi április hó 30-ra tettük.

Azon reményben, hogy a gazdaközönység és más érdekelték ezen nagy gazdasági

jelentőségű és mindnyájunk érdekét egyaránt szolgáló vállalat létesítését örömmel és készséggel fogják elősegíteni, maradtunk:

Debreczenben, 1905. évi március 25.

Kiváló tisztelettel:

Csanak János, Debrecen, birtokos. Rickl Antal, Debrecen, birtokos. Király Gyula, Debrecen, városi tanácsnok. Polgári Bálint, Debrecen, birtokos. Ifj. Kertész István, Debrecen, birtokos. Veszprémy Zoltán, Debrecen, vármegyei főjegyző. Vinnay Géza, Debrecen, műszaki tanácsos. Horváth József, Debrecen, sertéskereskedő. Schweiger Sándor, Budapest, gyárigazgató. Kertész János, Debrecen, nagybérlő. Kövendy Domokos, jóságigazgató. Berger Jenő, Debrecen, építész. Ungváry József, Debrecen, sertéskereskedő. Nagy Jakab, Debrecen, sertéskereskedő. Sesztina Jenő, Debrecen, vaskereskedő. Lamprecht Frigyes, Debrecen, pékmester. dr. Révi Nándor, Debrecen, ügyvéd.

Aláírásakor a részvény 10 százaléka készpénzben lefizetendő.

A részvény befizetések a Debreceni hitelbank részvénytársaságnál történnek.

NYILTÉR.**Legnagyobb raktár**

saját gyártmányu keztyükben.

Ötszerek!**Bőrövek!****Bőrtárcák!****Illatszerek!****Fésük****És hajtük!**

jutányos árban kaphatók

Nagy András

keztyűgyárát a kistemplombazár.

szilárd és fehérekony
Szappan
Glycerin.
a bőrt fehérré
és gyöngéddé teszi.
Mindenütt kapható.

Glycerin szappan

egy fehértéknél, mint gyermekeknek a leggyöngébb korban a legkiválóbb tisztító szernek bizonyult. Ismert tekintélyek, mint dr. Hebra tanár Schandlbauer, Frühwald, Breus Károly Gusztáv, Sehan dlbauer stb. . . által legjobb eredménnyelhasznált.

1421—190 Tk.

Arverési Hirdetményi kivonat

A debreceni kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Dóczy Emil t. alügyész mint kk. Ujfalusi István és Erzsébet eseti gondnokavégrehajthatónak Ujfalusi János és neje Karácsonyi Géza végrehajtást szenvedők elleni 2503 kor tőkekövetelés és jkai iránti végrehajtási ügyében a Debreceni kir. törvényszék területén levő Debreczenbe fekvő a debreceni 1068 sz. tjk. ben foglalt A I s sorsz. 1110 hrszámú ház és beltelekre 2092 korona. ezennel megállapított kikiáltási árban az újabb árverést elrendelte (s hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1905 évi április

hó 20-ik napjának délután 3 órakor a kir. tszék árverési termében (földszint 13 ajtó.) megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 209 korona. 20 fillért készpénzben, vagy az 1881: LX. t. e. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. alatt kell m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadék képes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881: LX. t. e. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnálelőleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Debrecen 1905 március hó 2-án

Bolváry

kir. tszki bíró.

Tavaszi nyári ujdonságok

Nőruha mosószövetek ugymint; honikék karton, zefirek, zefir batisztok, selyemzefirek, fehér és színes ruhapikétek szerb vászon férfi ingzefirek, gazdasszonyi zefirkötények.

Minden szélességű havasi gyolcsok, Ibolya, Rózsa vásznak és minden fajlen vásznak. Kész női és férfi fehér neműek.

KARDOS LÁSZLÓ.

nagyraktáraiban **DEBRECEN.**
Kossuth-utca 9 szám.

50 évi siker

ESZÉKI

arckenőcs

és eszéki

Szalvator

szappan

Eltávolítja a szeplőt, májfoltot és a bőr összes tisztátalanságát.

Valódi csakis a

Dienes J.-C. „Szalvator“
gyógytárából

ESZÉKEN, Felsőváros

1 tégely eszéki arckenőcs ára 70 fill. és 1 kor.

1 drb. Szalvator szappan ára 1 kor.

1 tégely kézi paszta ára 1 kor. 20 fill.

Lyon rizspor kis doboz 1 kor. nagy doboz 2 kor.

Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkatrésztől és megfelelnek tökéletesen a 71,012 sz.

B. m. rendeletnek.

Főraktár Budapestben

Török József

gyógyszerésznél

VI. Király-utca 12. és Andrassy-ut. 29 szám.

Lovass és Ladányi

féle divatáru üzleteket megvet-
tük. Az összes tömegáruk

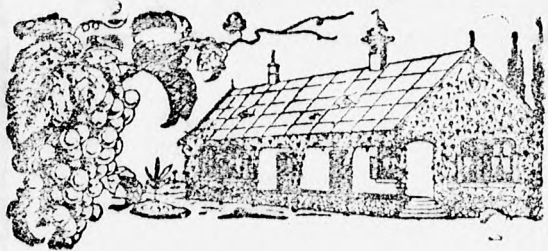
Piac utca 7 sz.
Vecsey-ház.

rendkívüli olcsó áron eladatnak.

Donogán és Somossy

állandó főüzlete

Kistemplombazár.

Szőlőlugast

Itessünk minden ház mellé és kertjeinkben
föld- és homoktalajon.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s
nincsen oly ház melynek fala mellett a legeseké-
lyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenki-
vül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb.
a legremekesebb díszé, anélkül, hogy legkevesebb
helyet is elfoglalna az egyébrehasználható részek
ből. Ez a legháladáatosabb gyümölcs, mert minden
évben terem.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas
(bár mind kusza természetű), mert nagyobb része
ha megűn is, termést nem hoz, ezért sokan nem
érték el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas
fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az
egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskállyal és
más éns szőlőkkel.

A fajok ismertetésére vonatkozó színes fény-
nyomatu katalógus bárkinek ingyen és bérmentve
küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja
Borfajú szőlőültvények is még nagy mennyiségben
kaphatók leosztott áron. Borok családi fo-
gyasztásra 50 l. és felejtő olcsó árban és ((De-
laware)) sima ültetéshez és ebből borminta.

Ermelléki első szőlőültvényterep
Nagy-Kágya, Biharmegye.

Még a modern vegyészlet hatalmas haladása és ebből
kifolyólag keletkezett számtalan kozmetikus készítmény
sem volt képes a 40 év óta bevált Dr. Lengyel frígyes.

Nyirfa-Balzsam

féle

piperecikkét hátréba szorítani: ez
annak jele, hogy ebben tényleg jó.
a természet által készített borszépí-
tőszert bírnak. Azon tulajdonsággal
bír hogy általa a felső bőrreteg las-
sankint lehámlik és az így módon tisztí-
tott bőr alatt levő réteg üde, ifjított
alakban mutatkozik és ezzel
egyidejűleg megszűnik mindennemű ki-
ütés, szopó, folt, vörösség és anyagjeg
az arckedők és himlőhelyek lassankint
teljesen kismulnak, egyszóval az arc-
szín friss és élénk színezetet nyer.

Egy korsó ára használati utasítással 3 korona.
Dr. Lengyel főle benzoe-szapan darabonként 120 és 70 fillér
vgen onyhén hat és ténylegesen elősegíti a balzsam
hatását. Raktáron az összes nagyobb gyógyszerárakban
gyógynyárgeskedésekben és illatszertárakban to-
vábbá a főraktárban:

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerterében

Budapest, Király-utca 12. és Andrassy-ut 26.

valamint a „NANDOR” gyógszertárban

Váci-körút.

A DEBRECENI HITELBANK

Részvénytársaság

1. é. február 1-én.

megkezdte működését

Kölcsönöket nyújt váltóra, kö-
telezvényekre, értékpapírokra árukra

Óvadékkölcsönöket ad bérlőknek
és vállalkozóknak.

Jelzálog- és törlesztéses amortizá-
ciós kölcsönöket engedélyez földbirto-
kokra és házakra.

a legkedvezőbb feltételek mellett.

Elfogad betéteket betéti könyvecs-
kére és folyószámlára a legmagasabb

napi kamatláb melletti kamatozta-
tás véget vesz és elad mindennemű

értékpapírt és ércpénzt, valamint

Elfogad megbízásokat ilyenek vé-
telére vagy eladásására és minden a

bankszakmába vágó ügyelek kötésére

Üzleti helyiség Széchenyi utca

I sz. I em.

Az igazgatóság.

3246—1905. sz.

Árverési hirdetmény.

Debrecen szab. kir. város tulajdonát ké-
pező s alább megjelölt szántó- és kaszáló föl-
dek 1905. évi október 1-től 1908. évi október
1-ig terjedő 3 gazdasági évre-a városháza
nagytanácstermében f. évi április 19-ik napján
szerdán délelőtt 10. órakor megtartandó nyil-
vános árverésen a legtöbb bérösszeget ígérő-
nek hasznbérbe adatni fognak:

1. A csapó utcai 682. sz. ház (Kis csapó
utcai leányiskola) utáni 3 h. 1050. öl ondódi
föld. Kikiáltási ár 81 korona.

2. A kis-álmuzgi mintegy 414 hold föld.
(Hatgazdasági évre.) Kikiáltási ár 7402 korona.

3. A Simonffi utcai I-ső sz. bérház utáni
6 hold 1200 öl ondódi föld. Kikiáltási ár 191
korona.

4. A Rickl Gizella-féle majorsági föld.
Kikiáltási ár 328 korona.

5. Az új lovassági laktanyával szemben
és a hatházi-ut jobb oldalán fekvő hegedűs
és Juhász-féle majorsági földek. Kikiáltási ár
265 korona és 300 korona.

6. A Major Péter-féle 3 h. 550 öl terü-
letű ondódi föld. Kikiáltási ár 86 korona.

7. A Fried Lajos-féle 76 h. 1098. öl te-
rületű ujosztású föld. Kikiáltási ár 920 korona.

8. A Postaféle 6 nyilas 1424 öl kiterje-
désű föld. Kikiáltási ár 813 korona.

9. A Gilányi laktanya és Boldogfalvai kert
között a laktanya nyugoti végében a Boldog-
falvai kert északi végéig nyúló 5 holdnyi le-
gelő föld. Kikiáltási ár 236 korona.

Árverelni szándékozók tartoznak az árve-
rés alakmával az árverést vezető bizottság
kezéhez a kikiáltási árnak 10%-át készpénz-
ben vagy elfogadható értékpapírban letenni.

Az árverési feltételek a városi számvevői
hivatalnál hivatalos órák alatt megtekinthetők.
Debrecen, 1905. március hó 20.

A városi tanács.

A legjobb arc-
szépítő szer a

SERAIL-ARCZENŐCS,

mely az arcot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Serail-szappan.

Eye-szappan.

Serail-creme. nappali használatra.

Kitűnő toillet szappa-
nok a kenőcs haszná-
latához

Serail-puder. Kiváló finom arezpor
három szímben, fehér, rózsás és erém
1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájvíz. A legjobb szájvíz.

Kapható: dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth
Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön gyógyszerész
uraknál, valamint Jóna és Jóna urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: ROZSNYAI MATYÁS, gyógyszerárka

Aradon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszerárban.

Egy tégely ára
1 kor. 40 fillér

Egy kis tégely
ára 70 fillér

Keil-lakk

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs keménypadló számára.

Keil-féle „Glasur“ fénymáz 45 kr.

Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 20kr.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Borsos Kata cégnél Debrecen.

Drössler Károly

cs. és kir. szabadalmazott gazdasági gépgyár VI. Váci körút 59.
Budapest.

Magánjárókat, gőzmozgonyokat, gőzcséplő-gépeket, gőzeke-készleteket, vetőgépeket, járványos és kézi cséplőket, vetőgépeket, benzín- és nyersolajmotorokat, malom berendezéseket és mindenféle egyéb gazdasági gépeket szállít szolidkivitelben, kedvező fizetési feltételek mellett.

Árajánlással és költségvetéssel kívánatra díjmentesen szolgálok.

Képviselőket kerestetek.

Még sohasem létezett óriási választékban feltűnő olcsó árban vásárolhatók férfi-fiu- és gyermek-ruhák

Frank Rezső Debrecen legnagyobb ruha áruházában

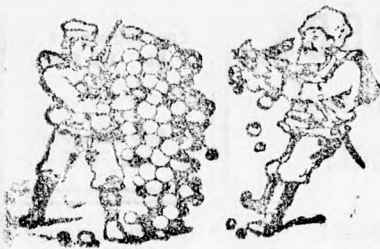
Bika szálloda mellett.

Tavaszi férfi felöltő 17 K.
Elegáns kivitelű 20-22 K.
Különlegesség különféle színben
24-28 K. és feljebb.
Viselő férfi öltöny 14k.

Jó Cheviot öltöny 16-18 K.
Gyönyörű gamgarn többféle új
divatu színben 20-26 K.
Legjobb Francia kamgaruból
30-32 és feljebb.

Növendék öltöny 10 kor.
14-től 15 éves ifjak részére,
Tartós Cheviotból 12-14 K.
Újdivatu kamgaruból 18-20 K.
Gyermek öltöny 5 K.
(3-10 évesek részére)

Tartós cheviotból 6-7 K.
Gyönyörű újdonság 8-10
Óriási szövetraktár!
Legújabb divat szerint készülő
nek mindennemű ruhák saját
műhelyekben.

Saját magát
károsítja aki
szőlőoltvány-
szükségletét
nem fedezi

— 2 —
Küküllőmenti Első Szőlőoltvány-telepnél.

Tulajdonos Caspari Frigyes Medgyes Nagy-Küküllőmegye
A telep oltványait az elmúlt száraz nyáron
naponta több mint 2 millió liter vízzel öntözte,
miáltal az oltványok ideálisan fejlődtek. — Képes
ajánlások ingyen és bérmentve

Nyiló virágok, csokrok, koszorúk!

Legbiztosabb és legjobb vetemény és virágmagvak, gyümölcsfák, diszcserjék, gömbákácfákat és más kertészeti növényzetet csakis

Paczelt János

műkertésznél.

Kossuth-utcai mag- és virágkereskedésében kaphatók.

Debrecenben.

Olcsó ár és pontos szállítás biztosított.

Tökéletes kutszivattyúk,

kerti-fecskendők, uthengerek, ülőpadok, asztalok, minde építkezési vasöntvények, legjobbnak elismert

Borsajtók és szőlőzúzó

minden közvetítés kizárásával, költségmentesen, helyben
első kézből, jutányosan

csakis gyártelepünkön vásárolhatók!

Gőzüzemre berendezett, legjobb munkagépekkel ellátott
vas- és rézöntődék, gépmunkáló-, kazán- és kovács

műhelyeink — egyes osztályaikban s kitűnő szakmunkások által
vezetve — a mai előhaladott gépészetnek minden ágát művelik:
Eszterga- és gyaluménkák 2 m. átmérőig végeztetnek
Gazdasági- és iparigépek szakszerűen olcsón javíttatnak
Gőzhengerfurások — a gépek leszerelése nélkül —
!!! vidéken is teljesíttetnek !!!

Gépalkatrészek — bármely anyagból valók — helyben
állíttatnak elő! Elég az ócska darabok beküldése, hogy helyet-
tük pontosan munkált új darabok szállíttassanak.

A t. gazdaközönség e nemű szükségleteivel nincs kizárólag a
fővárosra utalva, itt több figyelemmel, gyorsan és jutányo-
sabbán lesz kiszolgálva — s csak önérdéke ellen vét, ha a
hazai iránti bizalmatlanságból fentiekre meggyőződést szerezni
nek kívánna. — Szolgálatkész tisztelettel

Debreceni vasöntőde és Géplakatosság

Péterfia végén, a hadházi utcában. — (Sürgöny és levélcím: Vasöntőde, Debrecen.)